

Ефективна технология

● Специфична имунотерапия при мултиформен глиобластом

На 4 февруари т.г. - Международния ден за борба с рака, в аудиторията на УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ в София бе проведена среща при отворени врата с проф. д-р Стефан ван Гол. Той гостува в България по покана на фондация „Остани“ и на Клиниката по неврохирургия в УМБАЛ „Св. Ив. Рилски“. Проф. д-р Стефан ван Гол е роден на 24 октомври 1963 г. в Брюж, Белгия. Завежда Невроонкологично отделение и Лаборатория по експериментална имунология при Университетската болница Gasthuisberg към медицинския факултет на Католическия университет в Льовен. Член е на Европейската асоциация по имунология и имунотерапия на раковите заболявания.

Специално за „Форум Медикус“ проф. Ван Гол даде кратко интервю.

- **Каква е целта на Вашето първо посещение в България?**

- Преди всичко да се срещнем с колегите. За да се осъществи едно истинско сътрудничество в международна изследователска програма, е необходимо да се дойде на място и да се потърси непосредствен контакт с всички ангажирани специалисти. В София сме, за да представим нашите резултати. И ако има интерес от ваша страна – да продължим по-нататък в сътрудничеството.

- **На какво основание следва да се прилага специфична имунотерапия при болни с мултиформен глиобластом?**

- При голяма част от пациентите стандартните лечебни подходи – неврохирургия, радио- и химиотерапия, се оказват недостатъчни за постигане на дългосрочен контрол върху заболяването. Според мен е очевидна необходимостта от търсене на алтернативни възможности за повлияване. Понеже моят предишен изследователски опит беше свързан с клетъчната имунология, си помислих: „А защо да не се опитам да стимулирам естествените защитни сили на организма и по този начин той сам да започне да се бори с рака?“ Това бе и причината да инициирам това проучване в моята лаборатория, опитвайки се специфично

На срещата бяха дискутирани актуалните терапевтични стратегии при болни с новодиагностициран мултиформен глиобластом, като особено внимание бе отделено на възможностите за индивидуализиране на лечението. Проф. Ван Гол представи своя изследователски опит, като демонстрира категорични, научнообосновани доказателства за ефективността на прилагания от него метод – специфична имунотерапия с активирани срещу собствените туморни антигени дендритни клетки. Отбелязани бяха липсата на сериозни странични ефекти от лечението, както и възможността за интегрирането му към съществуващите в момента стандартни терапевтични подходи.

нататък започнахме ранни клинични проучвания с терминално болни, при които вече са били приложени всички стандартни терапевтични подходи. Още в самото начало установихме, че при определени пациенти е възможно да блокираме развитието на болестта и да осигурим дългосрочна преживяемост, което до момента не беше описвано в случаите с рецидив на заболяването. Това ни даде увереност. Сега вече сме достигнали до такъв етап, при който да прилагаме имунотерапията като част от първоначалното лечение

да активирам имунната система на организма срещу тумора.

- **Установихте ли някакво значимо подобрение в случаите, при които сте приложили специфична имунотерапия?**

- Ние успяхме да намерим и публикуваме много доказателства в подкрепа на нашата теория. В лабораторни условия върху клетъчни култури постигнахме избирателно унищожаване на туморните клетки от специфично активирани Т-лимфоцити. На следващ етап осъществихме експерименти с опитни животни и също успяхме да покажем, че наистина можем да стимулираме имунната система по такъв начин, че да излекуваме част от тях. По-

ние на болни с мултиформен глиобластом. Анализирайки някои резултати и съпоставяйки ги с други, намираме достатъчно доказателства, за да твърдим, че този метод допълнително увеличава преживяемостта. Разбира се, най-достоверното проучване следва да бъде рандомизирано. Такова в момента е в ход, като резултатите се очакват след 2 години. Но дори и на този етап – все още само на базата на исторически контроли, може да се заключи, че лечението е ефективно.

- **Наблюдавали ли сте някакви нежелани странични ефекти, използвайки този подход?**

- В контекста на общоприетите критерии за токсичност – не. Може би само при малка част от стотиците пациенти бяха наблюдавани ефекти, които биха могли да бъдат отдадени по-скоро на тумора, отколкото на самото лечение. Важно е да се отбележи, че в по-голяма част от случаите процедурата се провежда в амбулаторни условия и нежелани реакции почти не се наблюдават. Това е чудесно, като се има предвид, че става въпрос за болни, които нямат никакъв друг шанс.

- **Колко са клиничните центрове, прилагащи този метод в света, и къде се намират?**

- Ние сме едни от първите екипи, приложили тази технология в масовата клинична практика, но за щастие не сме единствените, които я използват. Единствени сме в Европа, но има четири работни групи в САЩ, както и една в Япония. По-важното в случая е, че всички тези центрове получават много добри и възпроизводими резултати, съвсем независимо един от друг, което доказва високата научна значимост на постигнатото.

- **Възможно ли е да се интегрира този подход в стандартната схема на лечение на българските пациенти с мултиформен глиобластом?**

- Да, това може да се осъществи с постоянство и много усилия от страна на всички нас. По време на визитата ни в лабораторните и клиничните звена установихме, че необходимото оборудване е налице. По-важното обаче е, че има и амбиция от страна на лекарите. Това, разбира се, е сложна процедура и ще бъдат нужни много усилия и енергия, за да стартира. Затова сме тук – да се срещнем, да обменим опит, да осигурим цялата необходима информация и помощ. Ние сме решили вече значителна част от проблемите и вие можете директно да се възползвате от изградената схема на работа.

- **Според Вас имаме ли необходимото оборудване и специалисти, които биха**

могли да осъществят това лечение на високо ниво тук - в България?

- Това е сигурно. Убедихме се, че персоналът и инфраструктурата не представляват абсолютно никакъв проблем. Според мен критичният момент ще бъде обучението на хората, които ще прилагат метода. Както вече разбрах от някои колеги, налице е пълна готовност за обмен на кадри, т.е. да се изпратят лаборанти, които да наблюдават на място технологичния процес и след това да го повторят – под наш контрол. Много важно е първите опити при вас да бъдат осъществени с помощта на наши сътрудници, които на място да съдействат при решаването на възникналите проблеми. Това ще гарантира, че на технологично ниво всичко се изпълнява точно, което от своя страна ще доведе и до успешни крайни резултати. След придобиване на опит ще можете да работите и сами.

- **Какви са Вашите планове за близкото бъдеще?**

- Мисля, че на този етап ние сме лидери в Европа, тъй като до момента сме приложили метода при близо 350 пациенти, а това значи, че имаме огромен опит. В нашия център в Льовен обаче идват болни от 18 други страни, което не би следвало да продължава по този начин. Моята цел е да осигурим на пациентите възможност за осъществяване на специфична имунотерапия в локални звена, които са развили тази технология под наш контрол, и в крайна сметка да направим лечението по-достъпно. От друга страна, когато имаме достъпен брой високоспециализирани центрове в цяла Европа, ще можем взаимно да си сътрудничим при изработването на бъдещи помощни програми, които биха довели до подобрение на технологията. Освен това всяко звено може да провежда свои по-малки оригинални проучвания – когато някое от тях направи пробив в дадена насока, всички останали центрове ще могат да се възползват от постигнатото, което значително ще ускори прогреса в областта. Възщност именно това е и моята главна цел за следващите 10 години.

- **Благодаря Ви за този разговор.**

- За мен беше удоволствие.

Д-р Емануил НАЙДЕНОВ